

5) Ekonomika

Pro svou činnost potřebuje každý spolek určité finanční prostředky. Ty lze získávat vedle členských příspěvků z dalších zdrojů, veřejných či soukromých, a také vlastní hospodářskou činností. Nakládání s finančními prostředky a jejich evidence podléhá nejen vnitřním předpisům spolku, ale především obecně platným právním předpisům. Proto se spolek musí zabývat daňovými předpisy a vést účetnictví.

Hospodaření klubu

Podobně jako firmy, jejichž cílem je dosahování zisku, se o své hospodaření musí starat i spolky zabývající se sportem. V dnešní době, kdy se finanční prostředky pro sport získávají velmi těžce, je právě hospodaření s nimi jedním z nejdůležitějších úkolů pro vedení klubu.

Činnost klubu je v podstatě rozdělena do dvou skupin:

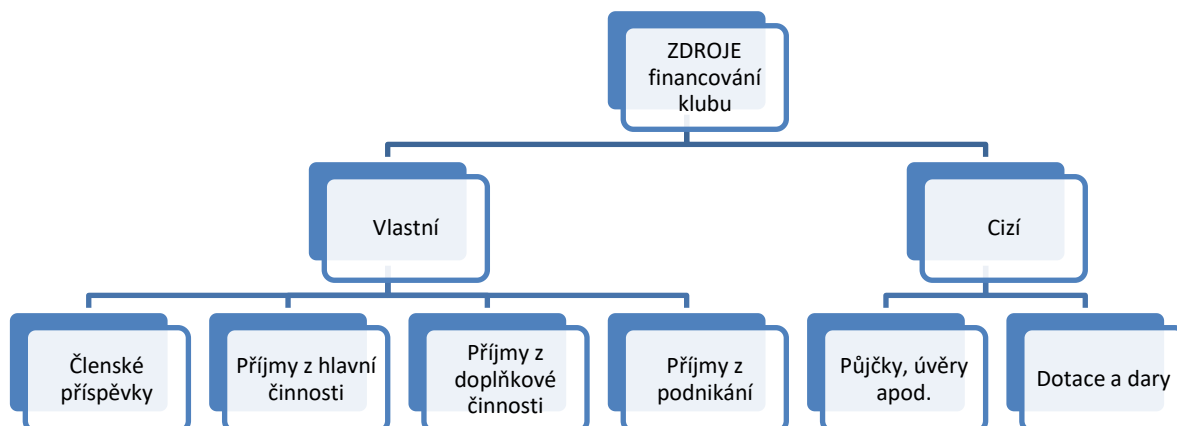
- **hlavní činnost**, která je vykonávána v rámci hlavního poslání klubu tak, je vyjádřeno ve stanovách,
- **vedlejší (hospodářská) činnost**, která spočívá v podnikání nebo jiné výtěžné činnosti, kterou klub vyvíjí za účelem podpory činnosti hlavní nebo za účelem hospodárného využití spolkového majetku.

Živnostenský zákon (č. 455/1991 Sb., v platném znění) definuje živnost jako soustavnou činnost provozovanou samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a co je velmi důležité za účelem dosažení zisku.

Pokud bude spolek podnikat, většinou půjde o živnostenské podnikání. K tomu, aby se jednalo o živnost, musí být splněny všechny výše uvedené znaky současně. V případě sportovního klubu bude předmětem podnikání např. hostinská činnost, poskytování ubytovacích služeb aj. Činnost klubu, která je definována jako poslání (např. provozování sportovních zařízení, pořádání sportovních a kulturních akcí), nesplňuje základní znaky definice živnosti. A to ani tehdy, kdy z této činnosti plynou příjmy sloužící k financování činnosti spolku. K činnostem v rámci hlavního poslání není potřeba živnostenského oprávnění.

Financování klubu

Spolky mají rozmanité možnosti získávání finančních prostředků pro své činnosti. Struktura příjmů vždy záleží na konkrétním druhu sportovní činnosti, kterou se spolek zabývá. Obecné rozdělení zdrojů financování klubů znázorňuje následující schéma:

Vlastní zdroje

Tyto zdroje jsou pro kluby nejdůležitější, protože je mohou přímým způsobem ovlivňovat, rozhodovat o nich a využívat je podle vlastního uvážení. Vlastní zdroje mají výhodu, že je možné z nich tvořit finanční rezervu do budoucích let, ať už na konkrétní činnosti nebo obecně pro finanční jistotu klubu. K vlastním zdrojům řadíme:

- členské příspěvky
- příjmy z hlavní činnosti
- příjmy z doplňkové činnosti
- příjmy z podnikání

Členské příspěvky

Povinnost platit každý rok členský příspěvek většinou vyplývá ze stanov klubu. O jeho výši musí rozhodnout příslušný orgán. Členské příspěvky jsou podle ZDP § 19 odst. 1 osvobozeny od daně z příjmů, ale pouze pokud jejich placení vyplývá ze stanov. O výši příspěvku musí vždy existovat nějaký záznam, nejčastěji usnesení příslušného orgánu klubu.

Příjmy z doplňkové činnosti

Kluby často vlastní různý majetek, který může být využíván pro získávání dodatečných finančních prostředků. Typické jsou pronájmy sportovišť, pozemků, vybavení apod. Výnos může také přinášet volný finanční majetek (např. podílové listy). Zde je potřeba velké obezřetnosti, aby nebyla klubu způsobena ztráta. Další příjmy mohou plynout také z reklamních plnění podnikatelů nebo ze spolupráce s obcemi při pořádání společenských akcí apod.

Příjmy z podnikání

Jedná se o aktivity, které jsou provozovány cílevědomě za účelem zisku, jménem klubu a na vlastní riziko. Podnikatelské činnosti nemají žádná omezení. Při jejich výkonu je nutné respektovat příslušné právní předpisy, získat živnostenský list a postupovat podle zákona.

Cizí zdroje

Cizí zdroje může klub získat jednoduše sjednáním půjčky či úvěru. Zde však musí počítat s tím, že se jedná o dočasné finanční prostředky, které je nutné po sjednané době vrátit. Poskytovateli úvěru mohou být například banky, ale v praxi se můžeme setkat i s půjčkami vlastních členů. Nevýhodou těchto financí je úrok, který zatíží hospodaření klubu. Využívání této formy cizích zdrojů by mělo být klubem dobře zváženo a posouzeno. Hrozí zde nebezpečí při nesplnění závazků - způsobení finančních problémů nebo poškození pověsti celého klubu.

Dalšími finančními zdroji, ze kterých mohou kluby potenciálně získat a čerpat prostředky pro svou činnost, jsou zdroje od orgánů veřejné správy, soukromých organizací i jednotlivců. Mezi tyto zdroje patří:

- příspěvky ze zdrojů Evropské unie,
- dotace ze státního rozpočtu,
- dotace (příspěvky) od územních samospráv,
- dary firem,
- individuální dárcovství.

Každý z těchto zdrojů má svoje specifika a podmínky, za kterých je možné finanční prostředky získat (např. je nutné podat žádost nebo projekt).

Příspěvky ze zdrojů Evropské unie

Sportovní kluby nejsou sice typickou cílovou skupinou pro prostředky z EU, ale tyto zdroje získat mohou. Jde např. o prostředky ze strukturálních fondů získané prostřednictvím regionálních operačních programů v jednotlivých oblastech. Ty jsou většinou vyhlašovány regionálními radami. Jde o velké investiční programy, které mohou využít velké organizace. Mezi další zdroje patří jednotlivé programy vyhlašované např. místními akčními skupinami (MAS). Především v pohraničních oblastech bývají vypisovány programy tzv. příhraniční spolupráce, do kterých se sportovní kluby mohou hlásit.

Dotace ze státního rozpočtu (SR)

Jedná se o finanční prostředky získané přímo ze SR. V současné době jde především o program MŠMT s názvem MŮJ KLUB, ze kterého lze získat dotace na podporu sportovních aktivit dětí a mládeže do 23 let.

Dotace (příspěvky) od územních samospráv

Tyto příspěvky jsou pro kluby velice významným finančním zdrojem. Většinou mají místní charakter, a tak mohou být cíleně zaměřeny na regionální priority. Jejich nevýhodou je rozdílnost (z hlediska výše i účelu) v jednotlivých regionech v ČR. Většina územních samospráv má zpracovány grantové programy, které jsou zveřejňovány na jejich webových stránkách. Na druhé straně stojí kluby v malých obcích, které získají příspěvek většinou na základě osobního jednání s představiteli obcí.

Dary firem

V praxi jsou velmi častým zdrojem příjmů pro kluby také dary od firem. Pro získání těchto finančních prostředků bývají důležité osobní kontakty a možnost oslovit klíčové (rozhodující) osoby. V některých případech je jednodušší získat dar hmotný než finanční.

Individuální dárcovství

Také tato forma získávání zdrojů je v praxi velmi častá. Její nevýhodou je, že bývá příležitostná, náhodná a nedá se plánovat. Většinou nejde o významnější položku příjmů v rozpočtech klubů. Individuální dárcovství je založeno na aktivním přístupu funkcionářů a členů klubu.

Registrace u správce daně

Tak, jak bylo popsáno výše z hlediska legislativního vzniku spolku (klubu), je nutné, aby klub splnil svoje povinnosti i z hlediska daňového. Klub se musí rozhodnout, zda se bude z hlediska daňového registrovat u správce daně. Zároveň musí mít představu, které z daní se ho budou týkat.

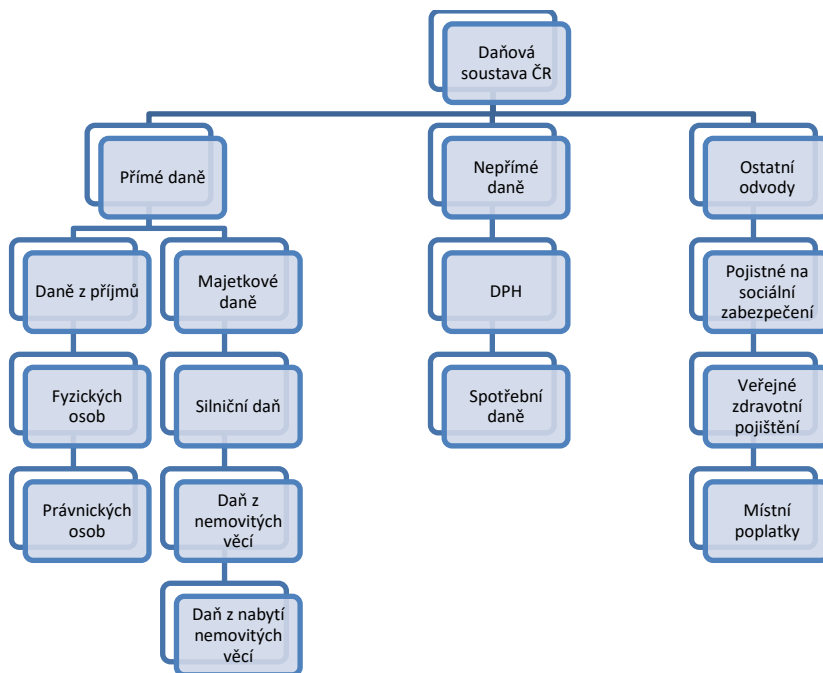
Povinnost registrace u správce daně nevzniká hned při založení spolku, ale až po naplnění stanovených podmínek. Poplatník má povinnost podat přihlášku k registraci u místně příslušného správce daně do 15 dnů (Zákon č. 586/1992, § 39a, Zákon č. 280/2009, § 125) od obdržení povolení k podnikatelské činnosti nebo od počátku provozování jiné výdělečné činnosti (tam kde povolení není třeba).

Pokud **nebude splněna** shora uvedená podmínka (což u většiny klubů pravděpodobně nebude), vznikne povinnost podat přihlášku k registraci k dani do 15 dnů ode dne, kdy daňový subjekt začne vykonávat činnost, jejíž výsledky jsou předmětem daně.

Další povinnost registrace u správce daně může nastat v okamžiku, kdy se klub stane zaměstnavatelem (plátcem daně) a začne vyplácet mzdu svým zaměstnancům. V tom případě je povinen srážet daň nebo zálohy na ni a odvádět je správci daně. Zde je stanovena lhůta 15 dnů k podání přihlášky k registraci od vzniku povinnosti.

Daňové povinnosti

Také na spolky, přestože se jedná o neziskové organizace, se vztahují daňové zákony a povinnosti. Představu o daních v České republice přináší následující zjednodušené schéma:

Klub se musí řídit **zákonem o dani z příjmů** (č. 586/1992 Sb., v platném znění). Klub vykonává podle svých stanov **činnost hlavní** (poslání organizace) a může vykonávat také **činnost vedlejší** (hospodářskou).

Pro hlavní činnost platí, že nepřekročí-li příjmy z této činnosti výdaje na ni vynaložené, nejsou příjmy předmětem daně a náklady jsou daňově neuznatelné. Pokud je výsledkem hospodaření v rámci hlavní činnosti zisk, pak jsou příjmy předmětem daně a do základu daně vstupuje rozdíl mezi výnosy a náklady (příjmy a výdaji) s tím, že je nutné vyloučit případné daňově neuznatelné náklady.

Vedlejší činnost je předmětem daně vždy a její zdaňování se neliší od zdaňování příjmů obchodních korporací. V souvislosti s daní z příjmu je při uzavírání smluvních vztahů s podporovateli klubu důležité striktně rozlišovat mezi prodejem reklamy (marketingových práv) a poskytnutím daru (jednostranné plnění ze strany dárce). Příjmy z prodeje reklamy jsou vždy předmětem daně.

Pro účely stanovení základu daně z příjmu právnických osob nejsou příjmy z členských příspěvků zahrnuty do hlavní činnosti. Příjmy z členských příspěvků mohou být od daně osvobozeny, jsou-li vybírány podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin.

Po správném stanovení základu daně ho lze v případě klubu (veřejně prospěšného poplatníka) snížit až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč, použije-li prostředky získané touto úsporou na dani v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů (výdajů) prováděných nepodnikatelskou činností (ke krytí nákladů/výdajů souvisejících s hlavní činností). V případě, že 30% snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Pokud by klub nedokázal úsporu daňové povinnosti dle výše uvedeného principu plně nebo částečně uplatnit, je povinen navýšit o neuplatněnou část úspory základ daně v dalším zdaňovacím období.

Klub jako veřejně prospěšný poplatník nemá povinnost podat daňové přiznání, pokud má pouze příjmy, které nejsou předmětem daně (ztrátová hlavní činnost), příjmy od daně osvobozené (členské příspěvky vybírané dle stanov) nebo příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a nemá přitom povinnost zvýšit výsledek hospodaření z důvodu nevyčerpané úspory na dani. Veřejně prospěšný poplatník, kterému nevznikla ve zdaňovacím období daňová povinnost k dani z příjmů právnických osob, není povinen sdělit správci daně tuto skutečnost.

Ve všech ostatních případech je spolek povinen podat přiznání do konce třetího měsíce (resp. do konce šestého měsíce, využívá-li služeb daňového poradce nebo advokáta nebo musí-li být účetní závěrka ověřena auditorem), následujícího po skončení zdaňovacího období, většinou po skončení kalendářního roku.

Zákon o dani z přidané hodnoty (č. 235/2004 Sb., v platném znění) se nebude týkat zdaleka všech sportovních klubů, avšak je důležité zachytit moment, ve kterém klub přestává být osobou osvobozenou od uplatňování této daně. Ten nastává, přesáhne-li jeho obrat částku 1 mil. Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Důležité je, že do obratu pro účely DPH se nezahrnují členské příspěvky ani poskytování služeb úzce souvisejících se sportem. Obrat je tedy pro účely DPH nutné sledovat ve zpoplatněných činnostech úzce nesouvisejících se sportem. Jako příklad můžeme uvést provozování občerstvení nebo restaurace. V případě nejasností je lepší - vzhledem ke složitosti problematiky - se s žádostí o radu obrátit na odborníky.

Předmětem **silniční daně** (č. 16/1993 Sb., v platném znění) nejsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla (dále jen "vozidla") používaná klubem k hlavní činnosti (činnosti veřejně prospěšného poplatníka daně z příjmů právnických osob, pokud příjmy z této jeho činnosti nejsou předmětem daně z příjmů). Vozidla s nejvyšší povolenou hmotností alespoň 12 tun jsou předmětem daně vždy. Daňové přiznání podává poplatník nejpozději do 31. ledna následujícího roku. Ve většině případů se tato problematika sportovních klubů nebude týkat.

Dani z nemovitých věcí (č. 338/1992 Sb., v platném znění) podléhají pozemky a stavby. V případě pozemků jsou od daně osvobozeny pozemky tvořící jeden funkční celek se stavbou ve vlastnictví spolků a pozemky veřejně přístupných parků, prostor a sportovišť. Tato osvobození lze však uplatnit jen tehdy, není-li pozemek současně využíván k podnikatelské činnosti nebo pronájmu, a to ani jiným spolkům. Stejně je tomu také v případě staveb. Daňové přiznání podává poplatník nejpozději do 31. ledna daného roku podle faktického stavu k 1. 1. daného roku.

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti byl ke dni 1. 1. 2014 zrušen. Daň dědická a darovací nově spadají pod příjmovou daň (zákon č. 586/1992 Sb.), daň z převodu nemovitostí byla zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb. transformována na daň z nabytí nemovitých věcí. Daň z nabytí nemovitých věcí platí počínaje dnem 1. 11. 2016 kupující, pokud se strany nedohodnou jinak.

Účetnictví

Klub jako spolek je povinen řídit se **zákonem o účetnictví** (č. 563/1991 Sb., v platném znění) a vést účetnictví.

Účetní jednotka podle § 1 odst. 2 písm. a) a b) zákona o účetnictví může vést jednoduché účetnictví (Vyhláška 325/2015 Sb.), pokud

- a) není plátcem daně z přidané hodnoty,
- b) její celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč,
- c) hodnota jejího majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč a

d) je současně spolkem nebo pobočným spolkem.

V ostatních případech je klub povinen vést účetnictví (dříve účetnictví podvojně – viz Vyhláška č. 504/2002 Sb.).

Přestane-li účetní jednotka, která vede jednoduché účetnictví, splňovat podmínky pro vedení jednoduchého účetnictví, vede účetnictví v plném rozsahu, nebo ve zjednodušeném rozsahu, a to od prvního dne účetního období následujícího po účetním období, ve kterém účetní jednotka tuto skutečnost zjistila. S výjimkou ukončení činnosti může účetní jednotka ukončit vedení účetnictví v plném rozsahu, nebo ve zjednodušeném rozsahu a zahájit vedení jednoduchého účetnictví nejdříve po uplynutí 5 po sobě následujících účetních období, ve kterých vedla účetnictví v plném rozsahu, nebo ve zjednodušeném rozsahu.

Základní informace k problematice vedení účetnictví sportovních klubů najdete na www.cuscz.cz/sluzby-servis/novela-zakona-o-ucetnictvi.html. Problematika účetnictví je velmi složitá, proto doporučujeme klubům obrátit se v této oblasti na pracovníky Servisních center sportu ČUS, která působí v každém okrese České republiky.

Další povinnosti spojené s ekonomikou klubu

Povinnost zveřejňovat účetní závěrky se vztahuje na všechny subjekty zapsané ve veřejných rejstřících, tedy také na spolky (§ 21a odst. 2 a 4 Zákona o účetnictví).

V současnosti se dostává do popředí také otázka **tzv. Elektronické evidence tržeb (EET)**. V této souvislosti můžeme odkázat na informace uveřejněné na stránkách ČUS www.cuscz.cz/sluzby-servis/elektronicka-evidence-trzeb.html, na kterých je daná problematika zpracována.

K dalším otázkám, které si funkcionáři sportovních klubů při provozování běžné sportovní činnosti pokládají, patří např. otázky, jaké směrnice či postupy má klub pro svou činnost zpracovávat. Zde nabízíme klubům pomoc prostřednictvím webových stránek ČUS, kde můžete nalézt velké množství vzorů, směrnic a pokynů včetně např. vzorových návštěvních řádů apod. Tyto vzory najdete na www.cuscz.cz/sluzby-servis/vzory-a-vzorove-postupy.html.

Veškeré poradenství v dané oblasti lze získat u kteréhokoliv Servisního centra sportu ČUS.